

Ústecký kraj

Základní informace o situaci romské menšiny v kraji

1. Do tabulek č. 1 – 2 vyplňte prosím požadované informace vztahující se k základním údajům o romské menšině a obcím s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). U tabulky č. 1 uveďte prosím údaje na základě Vašich kvalifikovaných odhadů.

Tabulka 1 Odhad počtu Romů v obcích s rozšířenou působností v kraji v roce 2024 a z toho odhad podílu sociálně vyloučených Romů

název ORP	kvalifikovaný odhad počtu Romů	kvalifikovaný odhad POČTU sociálně vyloučených Romů	kvalifikovaný odhad POČTU sociálně vyloučených romských žen
Bílina	3 600	850	620
Děčín	3 800	3 400	1 800
Chomutov	8 000	4 000	2 500
Kadaň	4 000	1 700	-
Litoměřice	650	200	-
Litvínov	3 910	2 300	-
Louny	3 121	111	33
Lovosice	650	500	150
Most	-	-	-
Podbořany	850	180	100
Roudnice nad Labem	400	200	200
Rumburk	2 950	1 900	1 000
Teplice	13 296	9 857	2 259
Ústí nad Labem	20 000	6 500	3 000
Varnsdorf	950	450	250
Žatec	3 650	800	430

Tabulka 2 SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny, ve všech obcích v kraji

	Počet	Podíl na celkovém počtu obcí v kraji
Počet všech obcí v kraji (včetně ORP)	354	100 %
Počet obcí v kraji (viz řádek 1), na jejichž území se vyskytují SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny	32	9 %

2. Aktualizujte prosím seznam SVL¹ v kraji, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny. Požadované údaje prosím vyplňte do přílohy č. 1 k této osnově, kterou tvoří seznam obcí, které byly v minulosti označeny jako takové, v jejichž správní působnosti se SVL vyskytují. V příloze č. 1 prosím aktualizujte sloupec C. Počet SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny a sloupec D. Počet obyvatel v SVL a sloupec E, do kterého prosím uveďte kvalifikovaný počet Romů žijících v daných SVL. **Zároveň prosím doplňte obce, které v dokumentu chybí a na jejichž území se SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny, vyskytují (včetně dalších údajů), a to nejlépe v souladu se žádostí na výkon sociální práce (pokud**

¹ Za SVL považujeme prostor (dům, ulici, čtvrť), kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa jsou okolními obyvateli negativně symbolicky označována („špatná adresa“, „problémové místo“ apod.). Pro účely této Zprávy rovněž vykazujte POUZE SVL, kde žijí převážně příslušníci romské menšiny. Základní charakteristikou sociálního vyloučení je souběh faktorů, které výrazně omezují možnosti k (1) přístupu na otevřený trh práce, (2) přístupu k veřejným službám, včetně sociálních služeb či vzdělávání, (3) kontaktu se sociálním okolím, (4) řešení osobních krizí (zadlužení, nemoc, apod.) a (5) politické participaci či omezují schopnosti a dovednosti těchto možností využívat. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita.

je to možné) nebo na základě Vašeho subjektivního hlediska. Zároveň také označte prosím obce, ve kterých došlo v roce 2024 ke snížení počtu SVL a uveďte, jak k této situaci došlo.

- Uveďte prosím, jaké byly v roce 2024 realizovány nebo publikovány dokumenty, které mohou nebo mají vztah k integraci romské menšiny nebo romské menšině obecně žijící na území kraje. Jedná se zejména o strategické a koncepční dokumenty, výzkumy (studie, analýzy, statistické přehledy, monitorovací a jim obdobné evaluační závěrečné zprávy různých záměrů, tj. projektů atp.) a další podobné materiály vypracované ORP nebo krajem.

Požadované informace vyplňte prosím do tabulky 3. Při vyplňování prosím rozlište, zda se jedná o dokument explicitně se vztahující k romské menšině, či jde o dokument, který se týká obecných témat s možnou návazností na romskou menšinu. U dokumentů strategické povahy zároveň uveďte, zda jsou v souladu se Strategií rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030, případně, z jakého důvodu tomu tak není.

Ústecký kraj má schválený základní strategický dokument – Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027, který popisuje rozdílné sociální a ekonomické podmínky a charakteristiky jednotlivých regionů v Ústeckém kraji. Dokument zastřešuje a definuje hlavní problémy, které kraj nejvíce tíží a uvádí, jaké úkoly a výzvy přispějí k harmonizaci rozvoje kraje ve střednědobém horizontu. Dalším významným dokumentem je Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022–2024 a Akční plán rozvoje sociálních služeb 2024. Oba dokumenty se věnují rozvoji sociálních služeb na území kraje a služby jsou poskytovány i romské menšině. Strategickým dokumentem věnující se prevenci je Strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje na období 2023–2028 a Strategie prevence závislosti Ústeckého kraje na období 2024–2028. Žádný z uvedených dokumentů se však explicitně na romskou menšinu nezaměřuje.

Tabulka 3 Dokumenty mající vztah k integraci romské menšiny nebo romské menšině obecně vypracované v roce 2024

název dokumentu	druh dokumentu (výzkum/analýza/příručka/strategie)	explicitně se vztahující k romské menšině (ANO/NE)	komentář (soulad se Strategií rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030)
Plán sociálního začleňování Statutárního města Děčín 2022–2026	Strategický dokument	Ano	Ano
Místní komunikační plán města Děčín	Příručka/strategie	Ne	Ne
Komunitní plán města Děčín 2024	Strategický dokument	Ne	Ne
Strategický plán rozvoje města Děčín 2021–2027	Strategický dokument	Ne	Ne
Koncepce bydlení statutárního města Děčín 2024–2044	Strategický dokument	Ne	Ne
Metodika koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám v Děčíně	Metodický dokument	Ano	Ano
Plán sociálního začleňování Česká Kamenice 2022–2025	Strategický dokument	Ano	Ano
Komunitní plán rozvoje sociálních služeb Česká Kamenice 2021–2025	Strategický dokument	Ne	Ne
Strategický plán rozvoje města Benešov nad Ploučnicí 2015–2025	Strategický dokument	Ne	Ne

Podpora sociálního začleňování obyvatel v Chomutově pro oblast sociálního bydlení, dluhové problematiky a podpory ohrožených rodin,“ reg. č. CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007799.	koncepce	ne	ne
Plán sociálního začleňování (Chomutov), 2022–2027	strategicko-konceptní dokument	ne	ano
Plán prevence kriminality města Kadaně 2022-2025	strategie	ne	ano
Strategický plán sociálního začleňování 2020–2025 Kadaň	strategie	ne	ano
Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb na roky 2021-2025 pro města Kadaň a Kláštec nad Ohří	strategie	ne	ano
Strategický plán sociálního začleňování města Litvínov –2022–2025	Strategie	ne	ano
Komunitní plán města Litvínov	strategie	ne	ne
5.Komunitní plán péče města a ORP Lovosice	Komunitní plán	ne	ano
Mezinárodní den Romů vydáno 8. 4. 2024 ZŠ Chanov	Materiál MŠMT a NPI – informace pro školy, podklady pro výuku, anotované odkazy na materiály, projekty, metodické listy, tipy na aktivity	ANO – naplňování interkulturního vzdělávání na všech školách se zaměřením na rovnost	Cílem těchto vzdělávacích materiálů je podpořit interkulturní vzdělávání a výchovu ke vzájemnému respektu a toleranci. Představují cenný zdroj pro učitele a umožňují začlenit témata spojená s romskou kulturou do výuky různých předmětů, jako jsou dějepis, výchova k občanství, český jazyk a literatura, ale i průřezových témat v oblasti umění a kultury. Zdroj: <u>MŠMT vydává k Mezinárodnímu dni Romů nové výukové materiály, MŠMT ČR (gov.cz)</u>
Koncepce prevence kriminality Obce Obrnice a lokalit ve správním obvodu obce 2023-2026	koncepce	ne	ano
Strategický plán sociálního začleňování obce Obrnice pro roky 2022-2025	Strategický dokument	ne	ano

Strategie nakládání s bytovým fondem ve vlastnictví obce Obrnice	Strategický dokument	ne	ne
Plán preventivně výchovné činnosti na rok 2024- Most	koncepce	ne	ne
ORP Roudnice n. Labem	Komunitní plán sociálních služeb 2021–2024	ne	ne
ORP Roudnice n. Labem	Strategický plán města Roudnice n. Labem 2016–2025	ne	ne
Plán sociálního začleňování Města Rumburk pro období 2022-2026	Strategický dokument	ne	ne
Plán prevence kriminality v Rumburku pro období 2020-2024	Strategický dokument	ne	ne
Strategická plán rozvíje města Šluknov 2015-2025	Strategický dokument	ne	ne
Strategická plán rozvoje Města Rumburk	Strategický dokument	ne	ne
Krupka – Plán prevence kriminality 2024–2028	Strategie	ne	ne
Krupka – Strategický plán rozvoje města Krupka 2024–2030	Strategie	ne	ne
Teplíce – Komunitní plán sociálních služeb a služeb jim blízkých statutárního města Teplíce na období 2021–2025	Strategie	ne	ne
Komunitní plán péče ORP Ústí nad Labem 2023 - 2026	Komunitní plán péče	ne	Na základě schváleného Komunitního plánu péče ORP Ústí nad Labem je součástí KPP koordinační skupina Oblast péče o osoby nezaměstnané a osoby ohrožené sociálním vyloučením. Cíl KS se týká udržení stávající sítě sociálních služeb registrovaných dle zákona č. 108/2006 Sb. – odborného sociálního poradenství a terénních programů. Prostřednictvím ambulantních a terénních sociálních služeb zajistit podporu lidem ze sociálně vyloučených lokalit nebo lidem ohroženým sociálně patologickými jevy (předluženost, nezaměstnanost, ztráta bydlení...), podpořit je v samostatnosti a soběstačnosti,

			podpořit je v jejich schopnostech a dovednostech vedoucí ke zvýšení sociálních kompetencí, aby jejich život směřoval k sociálnímu začlenění. Cílem je minimalizovat dopady sociálního vyloučení nejen jednotlivců, ale celých jejich rodin.
Bezpečnostní analýza města Varnsdorfu – aktualizace leden 2025	Strategický dokument	ne	ano
Střednědobá strategie prevence kriminality města Varnsdorf na období 2022 - 2027	Strategický dokument	ne	ano
Plán sociálního začleňování města Žatec na období 2022-2026	strategie	ne	ne
IV. komunitní plán sociálních služeb a prarodinných aktivit města Žatce	strategie	ne	ne

4. Uveďte, prosím, zda je v rámci komunitních plánů a strategických dokumentů ORP a kraje užíván pojem anticikanismus (uveďte konkrétně), příp. zda a jak je s tímto pojmem v rámci ORP a kraje pracováno.

Všechny ORP se shodly, že termín anticikanismus není v současné době v rámci již vydaných dokumentů využíván. V rámci přípravy nových či aktualizací stávajících dokumentů dojde k jeho zahrnutí a bude se s ním pracovat.

5. V případě, že byl v roce 2024 ve Vašem kraji zřízen výbor pro národnostní menšiny či jiná platforma věnující se tomuto tématu, uveďte prosím **počet zástupců/zástupkyň romské menšiny v tomto výboru/platformě**. Zároveň prosím uveďte *počet zasedání výboru/platformy*, včetně základního výčtu témat, kterým se v roce 2024 věnovaly.

Ústecký kraj má zřízen Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje již dlouhodobě. Před krajskými volbami v roce 2024 byli 3 členové výboru Romové. Po krajských volbách se změnilo složení členů Výboru, bylo přistoupeno ke snížení počtu členů Výboru a členy se stali pouze zástupci politických stran (nikoli zástupci národnostních menšin, jak tomu bylo v předchozím volebním období). Zástupci národnostních menšin se stali stálými hosty Výboru. V roce 2024 bylo 6 jednání Výboru. Témata zasedání byla následující:

Situace držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny v Ústeckém kraji

Romská platforma pro Ústecký kraj - iniciativa krajského ambasadora vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny

Aktuální informace zástupců národnostních menšin žijících na území Ústeckého kraje a stálých hostů VNM ZÚK

Představení činnosti jednotlivých orgánů zabývajících se v Ústeckém kraji záležitostmi národnostních menšin

Zvládání ukrajinské krize

Sdílení dobrých praxí a možnosti další spolupráce

Vzdělávání romských dětí - obecné problémy a situace v Ústeckém kraji

Situace držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny v Ústeckém kraji

Festival Barevný region na Barevné planetě 2024

Zpráva o činnosti Výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje za rok 2024

6. V případě, že výbor pro národnostní menšiny ve Vašem kraji nebyl zřízen, uveďte, zda byly v roce 2024 projednány možnosti jeho zřízení či byla vyvinuta nějaká aktivita, jejímž cílem bylo zřízení výboru pro národnostní menšiny?

Ústecký kraj má zřízen Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje – více bod č. 5.

7. U každého ze **statutárních měst či obcí**, kde byl výbor pro národnostní menšiny či jiná platforma věnující se tomuto tématu v roce 2024 zřízen/a, uveďte prosím **počet zástupců/zástupkyň romské menšiny v tomto výboru/platformě**. Zároveň prosím uveďte *počet zasedání výboru/platformy*, včetně základního výčtu témat, kterým se v roce 2024 věnovaly.

Výbor pro národnostní menšiny má zřízeno pouze Statutární město Chomutov:

Ve Výboru pro národnostní menšiny jsou dva zástupci romské menšiny. Výbor se v roce 2024 na svých 10 zasedáních věnoval tématům soužití národnostních menšin s většinovou společností. Uspořádal kulturní akce – autorské čtení, adventní setkání, fotbalový turnaj, oslavy Mezinárodního dne Romů, společné setkání Výborů pro národnostní menšiny Karlovarského kraje, Ústeckého kraje a Výboru pro národnostní menšiny města Chomutov. Spolupráci na této akci přijal pan senátor Přemysl Rabas, který poskytl prostory své kanceláře a pohoštění pro účastníky.

Město Trmice má zřízenou Komisi pro národnostní menšiny Rady města Trmic a Statutární město Most má zřízenou Komisi sociální a národnostních menšin Rady města Mostu.

8. Uveďte prosím názvy pracovních skupin či jiných platform napříč tématy na úrovni kraje a ORP, jejichž členové/členky se sebeidentifikují jako příslušníci/příslušnice romské menšiny či členové/členky romských a proromských nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“), včetně početního zastoupení těchto osob ve vztahu k celkovému počtu členů/členek platformy a s rozdělením dle pohlaví. Zároveň uveďte stručné informace o tématech, kterým se zřízená platforma v roce 2024 věnovala. Jedná se např. o pracovní skupiny zabývající se sociálním začleňováním, pracovní skupiny zabývající se komunitním plánováním (nikoli výbory pro národnostní menšiny).

*Ve městě **Děčín** probíhá řada pracovních a koordinačních setkání zaměřených na různé oblasti sociální práce, prevence kriminality, vzdělávání a komunitního rozvoje.*

V rámci komunitního plánování fungují koordinační skupiny zaměřené na osoby v krizi (za účasti Miroslava Grajcara z organizace Indigo Děčín) a na oblast rodin, dětí a mládeže. Tyto skupiny se pravidelně scházejí a řeší aktuální témata a potřeby daných cílových skupin.

Statutární město Děčín ve spolupráci s odborem pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj – tzv. Agenturou pro sociální začleňování (dále také ASZ) organizuje tematická setkání, například na téma "Autority SVL – komunitní práce". Diskutována byla role komunitního pracovníka jako klíčové osoby pro aktivizaci místní komunity. Cílem je budovat jádrovou skupinu v lokalitách, zlepšovat komunikaci mezi komunitou, neziskovými organizacemi

a městem a podporovat pořádání komunitních akcí, detekci potřeb a nastavování vhodných opatření.

Proběhlo také setkání se zástupci Apoštolské církve Děčín, konkrétně s Reném Ferko, který je jejím hlavním představitelem a zároveň romským lídrem. Cílem bylo navázat spolupráci v oblasti komunitní práce a řešení sociálních témat.

Město rovněž organizuje multidisciplinární jednání k vybraným lokalitám, zaměřená zejména na terénní práci. Těchto jednání se účastní zástupci různých institucí a profesí – například OSPOD, škol, policie či neziskových organizací.

Dále funguje koordinační skupina pro sociální oblast, bezpečnost a školství, které se účastní mimo jiné Marek Valda (Církev bratrská, pracovník v sociálních službách) a Miroslav Karala. Na místní úrovni probíhá také spolupráce formou lokálního partnerství s ASZ. Počet účastníků jednotlivých setkání se liší v závislosti na programu a časových možnostech zapojených osob.

Chomutov: V rámci Komunitního plánu byla zřízena pracovní skupina – Osoby v krizových situacích. Tato pracovní skupina má celkem 40 stálých členů a z toho je romská menšina zastoupena 6 členy. Jde o 3 ženy a 3 muže. Předsedou pracovní skupiny je Rom.

Kadaň: Pracovní skupina prevence soc. patologických jevů v rámci lokálního partnerství s Agenturou pro sociální začleňování. Členové nejsou Romové.

Litvínov: Pracovní skupina lokálního partnerství, romská menšina je zastoupena jedním mužem. Hlavním tématem minulého roku byla témata: bydlení, zaměstnanost, vzdělávání, drogy, dluhová problematika.

Ostatní ORP neuvedly, že by v jejich pracovních skupinách či platformách působili Romové, kteří se tak sami identifikují.

Institucionální zabezpečení, politika romské integrace a dotační programy na úrovni kraje a ORP

9. Uveďte prosím do tabulky 4 počet pracovníků ORP, kteří zajišťují integraci příslušníků romské menšiny ve správním obvodu ORP (dále jen „romští poradci“), tzn. ty, kteří mají funkci „romský poradce“ nebo „integraci romské menšiny“ uvedenou přímo v náplni práce a jejich kontaktní údaje.

Tabulka 4 „Romští poradci“ na ORP a jejich pracovní úvazky

název ORP	zařazení v rámci obecního úřadu (do organizační struktury)	velikost úvazku, na který vykonávají funkci RP	Komentář	Kontakt (email)
Bílina	Odbor školství, sociálních věcí a zdravotnictví	-	V ORP není zřízena pozice romského poradce. Tuto činnost saturuje vedoucí oddělení sociální práce, která má v náplni práce výkon	kodadova@bi-lina.cz

			profese napomáhající výkonu práce národnostním menšinám	
Děčín	Do 08/24 Městská policie, od 09/24 organizační složka města – Středisko městských služeb Děčín	0,1	Do 08/24 Městská policie, od 09/24 organizační složka města – Středisko městských služeb Děčín	rustam.kokotju-cha@mmdecin.cz petra.hamer-ska@mmdecin.cz
Chomutov	Odbor sociálních věcí	2	Terénní pracovník a sociální pracovník	p.kucarova@chomutov.cz ; m.adam@chomutov.cz
Kadaň	Odbor sociálních věcí	0,4	0,4 kumulovaná pozice – pracovník zároveň vykonává funkci manažera prevence kriminality, manažera plánu sociálního začleňování a protidrogového koordinátora + 0,6 projektový manažer	Anita.petru-sova@mesto-kadan.cz
Litoměřice	Odbor sociálních věcí	0,1	Pracovník vykonává funkci sociálního pracovníka na úvazek 0,9	lenka.bene-sova@litomeric.cz
Litvínov	Odbor sociálních věcí a školství Městského úřadu Litvínov	0,1	Funkci romského poradce vykonává vedoucí oddělení sociální práce. Úvazek v tomto směru navyšovat nebudeme s ohledem na skutečnost, že město má své dvě registrované sociální služby prevence, které zajišťují převážně klientelu z řad romské menšiny.	veronika.strkacova@mulitvinov.cz
Louny	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	0,05	Pracovník vykonává funkci referenta sociálních věcí na úvazek 0,95	m.furstl@mulouny.cz
Lovosice	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	0,1	Pracovník vykonává zároveň funkci sociálního pracovníka na úvazek 0,8.	veronika.schejbalova@meulovo.cz
Most	Odbor sociálních věcí	-	V ORP není zřízena pozice romského poradce. Tuto činnost saturují zaměstnanci oddělení sociální práce.	sarka.fricova@mesto-most.cz
Podbořany	Odbor sociální a zdravotní	0,05	Pracovník vykonává zároveň funkci sociálního pracovníka na úvazek 0,6, sociální kurátor na úvazek 0,2; veřejný opatrovník úvazek 0,05; samospráva 0,1 úvazku	vankova@podborany.net
Roudnice nad Labem	Odbor sociálních věcí	0,1	1 pracovník vykonávající kumulaci několika funkcí	kcermakova@roudnice.cz
Rumburk	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Rumburk	0,1	Pracovník zároveň vykonává funkci vedoucí oddělení SP a TP OSVZ MěÚ Rumburk	dagmar.hofmanova@rumburk.cz
Teplice		-	V ORP Teplice není romský poradce	
Ústí nad Labem	Odbor sociální péče	0,1		Jakub.jerabek@mag-ul.cz
Varnsdorf	Odbor sociálních věcí	0,1	Pracovník vykonává zároveň funkci manažera prevence kriminality a protidrogového koordinátora – úvazek 0,9	vaclav.lacina@varnsdorf.cz
Žatec	Odbor sociálních věcí	0,1	Pracovník vykonává zároveň funkci sociálního pracovníka na úvazek 0,9.	charvatova@mesto-zatec.cz

10. Uveďte nejdůležitější informace k institucionálnímu rozvoji funkce „romský poradce“. Uveďte, zda došlo v roce 2024 k rozvoji a posílení sítě romských poradců v kraji, případně konkrétní důvody, které zřízení této funkce brání. Zároveň uveďte, jak probíhá spolupráce krajského koordinátora s romskými poradci v průběhu kalendářního roku.

Pozice „Romského poradce“ nebyla v žádném z ORP v roce 2024 posílena. Spolupráce krajského koordinátora a romských poradců ORP probíhá průběžně dle potřeb obou stran a dále

na poradách, které jsou realizovány 4x ročně (krajský koordinátor pro romské poradce pořádá v souladu s podmínkami ÚV).

11. Do tabulky 5 prosím uveďte výčet nejvýznamnějších romských a proromských nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“)² v ORP. **Názvy NNO uvádějte v souladu s Veřejným rejstříkem a Sbírkou listin.**

Tabulka 5 Nejvýznamnější romské a proromské NNO působící v kraji

název organizace	zaměření NNO (volnočasové aktivity, vzdělávání, kulturní aktivity apod.)	Kontakt (email)
Romodrom, o.p.s.	Předškolní a školní vzdělávání	maria.musilova@romodrom.cz
Diakonie ČCE v Mostě	Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Občanská poradna, Sociální práce v ohrožených rodinách (SAS pro rodiny s dětmi), Doprovázení pěstounských rodin, dobrovolnické centrum	Tel.: 417 638 952
Dobrá rodina, o. p. s.	Doprovázení pěstounských rodin	Tel.: 724 113 112, katerina.forostova@dobrarodina.cz
Dům romské kultury, o. p. s.	Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi Chanov, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Chanov (6-26let)	Tel.: 778 047 144 posta@dumrk.cz
Spirála Ústecký kraj, z. s.	Intervenční centrum, Specializovaná poradna pro osoby ohrožené domácím násilím a stalkingem	Tel.: 475 511 811 intervencnicentrum@spirala-ul.cz
Člověk v tísni o.p.s.	Terénní sociální služby, doučování, provoz dětských skupin	Školní 1294, 430 01 Chomutov
Světlo Kdaň z.s.	K-centrum, terénní služby, Komunitní centrum	Hálkova 224, 430 01 Chomutov
Oblastní Charita Most	Poskytování sociálních služeb, potravinová pomoc	Pod Břízami 5321, 430 04 Chomutov
Sociální služby Chomutov	Provoz Azylového domu	Písečná 5030, 430 04 Chomutov
Armáda Spásy Jirkov	Provoz Azylového domu, noclehárny	Studentská 1242, 431 11 Jirkov
Oblastní Charita Chomutov	Poskytování potravinové pomoci	náměstí 1. Máje 2, 430 01 Chomutov
Cinka, z. s.	Služby sociální prevence (NZDM)	os.cinka@seznam.cz
Indigo Děčín, z.s.	Služby sociální prevence (TP, NZDM, komunitní centrum)	miroslav.grajcar@seznam.cz
Poradna pro občanství/ Poradna pro lidská práva, z.s.	Služby sociální prevence (SAS, TP, OSP)	ivana.simankova@poradna-prava.cz
Charita Česká Kamenice	Služby sociální prevence (NZDM)	kamenice@dchltm.cz
Město Česká Kamenice	Terénní programy Města České Kamenice (NZDM, TP)	e-podatelna@ceska-kamenice.cz
Romano Jasnica, spolek	Sociální služby, sociální začleňování, poradenství, volnočasové aktivity pro mládež	romano.j@seznam.cz 721 786 577, 602 558 186
Dobro z Loun z.s./Lukáš Džurban	Prevence soc. vyloučení, podpora prarodinných, mezigeneračních a volnočasových aktivit	dobrozloun@seznam.cz 605 889 724
Charita Lovosice	volnočasové aktivity, příměstský tábor	charita@charitalovosice.cz
Oblastní Charita Rumburk	NZDM, SAS, sociální šatník a odborná poradna	reditel@charitarumburk.cz
Oblastní Charita Šluknov	NZDM, SAS, soc. bazar, komunitní práce	svobodova@charitasluknov.cz
Kostka Krásná Lípa	NZDM, SAS, sociální poradna, projekty, osobní asistence, TP	kostka@komunitnicentrum.com
Cedr Rumburk	Azylový dům, TP, komunitní projekty, soc. podnik	os.cedr@seznam.cz
Romano Jasnica, spolek	Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi	Kusickova.saskrupka@seznam.cz

² Mezi nestátní neziskové organizace patří: spolky, ústavy, účelová zařízení církví, obecně prospěšné společnosti, nadace nebo nadační fondy.

Charita Teplice	Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, azylové domy	charita@charitateplice.cz
Poradna pro občanství /Občanská a lidská práva, z.s.	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	ivana.simankova@poradna-prava.cz
Spolek pro integraci menšin Otokara Březiny 2895, Žatec	Terénní programy	777 677 926
MY Litvínov, z.s.	Volnočasové aktivity, kulturní, vzdělávací aktivity, komunitní práce	p.globocnik@gmail.com
Společný život, z.s.	Sociální služba	
STELLA Kadaň, z.ú.	začleňování a romská integrace - poradenství pro jednotlivce i rodiny; pomoc rodinám v náročné situaci; aktivity s prvky komunitní práce	olga.soltesova@ktkadan.cz
Tilia Kadaň, z.s.	Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi	nicoleslaba@tiliakadan.cz
Světlo Kadaň, z.s.	Sociální služby pro děti a mládež, projekt zaměřený na karierní poradenství, sociální služby v adiktologii, primární prevence rizikového chování, volnočasové aktivity, vzdělávání	vendula.kadarova@svetlokadanzs.cz

12. Do tabulky 6 uveďte prosím názvy všech dotačních programů financovaných z rozpočtu kraje, případně obce, kde je cílovou skupinou mj. romská menšina či svým zaměřením romskou menšinu podporují. Pokud je to možné, uveďte prosím do komentáře, jaké konkrétní aktivity příjemci dotací v této oblasti v roce 2024 realizovali.

Tabulka 6 Dotační programy hrazené z rozpočtu kraje, případně obce na podporu romské menšiny

název programu	poskytovatel (kraj, obec)	komentář
Podpora aktivit a prezentace národnostních menšin žijících na území Ústeckého kraje 2024	Ústecký kraj	Podpora činností zaměřených na udržení, rozvoj a prezentaci svébytnosti, jazyka, kultury a tradic příslušníků národnostních menšin žijících na území Ústeckého kraje.
DP na podporu „sociálních aktivit, aktivit příslušníků národnostních menšin a integrace cizinců v Mostě“ v roce 2024	Město Most, Komise sociální a národnostních menšin	Poskytnutí dotace na nákup kostýmů na vystoupení pro romskou taneční skupinu Loli růža
Podpora oblasti sociálních věcí a podpora rodiny	Obec Most	
Podpora aktivit v oblasti kultury	obec	
Podpora prarodinné politiky, mezigenerační soužití	Město Louny	Dobro z Loun z.s./Lukáš Džurban
Charita Lovosice	volnočasové aktivity, příměstský tábor	charita@charitalovosice.cz
Podpora TP	Úřad vlády ČR	Úřad vlády poskytuje dotaci, spoluúčast Město Rumburk
Podpora sociálních služeb (dotační politika Města Rumburk)	Město Rumburk	Každá sociální služba, která je registrována, může požádat o finanční příspěvek na svou službu.
Komplexní preventivní program v Rumburku (podpůrná aktivita v rámci primární prevence kriminality pro děti a mladistvé)	Město Rumburk, PMS Rumburk, WHITE LIGHT I, PPP ÚK	Spolufinancováno Městem Rumburk
Školení školních metodistů preventistů	Operativně v rámci komise pro prevenci kriminality Rady města Rumburk	Město Rumburk
Workshopy pro děti, mladistvé a jejich rodinné příslušníky v rámci	Město Rumburk	Spolufinancováno Evropskou unií (operační program Zaměstnanost+)

projektu Bezpečnost a prevence kriminality v Rumburku 2023-2025		
Kontaktní místo pro bydlení 2023-2025	Město Rumburk	Spolufinancováno Evropskou unií (operační program Záměstnanost+)
Víkendové pobyty 2024	Město Rumburk	Spolufinancováno MV ČR. Prevence kriminality vybraných dětí v rámci ORP, které spadají pod OSPOD
Neinvestiční dotace z Fondu podpory města Krupka pro rok 2025	Město Krupka	Obecně - oblast kultury, výchovy a vzdělávání dětí, mládeže a širší veřejnosti spjaté s městem Krupka, zabezpečování volnočasových aktivit občanů, zejména dětí a mládeže, sportu a tělovýchovy, ochrany zvířat, přírody a životního prostředí, sociální péče, zdravotnictví a prevence patologických jevů.
Domovník-preventista 2023	ESF, spoluúčast obec Kadaň	zaměstnanost, prevence kriminality
Asistent prevence kriminality Kadaň 2023	ESF, spoluúčast obec Kadaň	zaměstnanost, prevence kriminality
Individuální dotace na činnost v sociální oblasti na rok 2024	Kadaň	Podpora sociálních služeb, kde podstatnou část klientů tvoří Romové.
Odbor EKO - Individuální dotace na činnost/projekt ostatní v roce 2024	Kadaň	Talent – talentová soutěž pro klienty NZDM, Výchovných útavů, dětských domovů, kdy podstatnou část účastníků soutěže tvoří romské děti a mládež.
Program prevence kriminality na místní úrovni na rok 2024	MV ČR, spoluúčast obec Kadaň	Preventivní pobyt pro ohrožené děti a mládež, kdy podstatnou část účastníků pobytu tvoří romské děti a mládež.

13. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji byla specificky řešena situace romských žen, romských LGBTQ+ a dalších zvláště zranitelných skupin, případně jakým způsobem a jací aktéři se na tomto tématu podíleli.

V průběhu fungování Romské poradny pro oběti domácího násilí v organizaci MOSTÁČEK.CZ bylo v Mostě řešeno násilí páchané na romských ženách a v jednom případě násilí páchaného na osobě, která se identifikuje jako LGBTQ+. Na tomto tématu se podíleli např. pracovníci OSPOD, pracovníci poradny (sociální pracovníci, krizový intervent, psycholog).

V roce 2024 byla v dalších ORP řešena situace romských žen a jejich odškodnění za nezákonné sterilizace. Na vypracování žádostí o odškodnění se podílely terénní pracovníci Oddělení terénní sociální práce, ale také zástupci neziskových organizací jako je Člověk v tísni a Světlo Kadaň, které získalo grant na zajištění vypracování žádosti ve dvou krajích ČR.

Situace Romů v oblasti vzdělávání

14. Zhodnoťte prosím situaci Romů v oblasti vzdělávání (ve všech stupních). Uveďte, zda jste zaznamenali nějaké významné trendy v této oblasti (např. segregované školy, vývoj v oblasti předškolního vzdělávání)

Většina Romů má pouze základní vzdělání, které nezřídka kdy ukončí v osmé či sedmé třídě. Motivace Romů v oblasti vzdělávání je nízká. Ve většině případů se Romové ihned po ukončení povinné školní docházky hlásí na ÚP, nebo si najdou zaměstnání, jen malé procento Romů pokračuje v dalším studiu na středních školách a jen několik Romů se poté hlásí na vysoké školy. Většina romských dětí se účastní převážně posledního povinného ročníku v rámci předškolního vzdělávání.

Stoupajícím trendem je skryté záškoláctví a neomluvená absence, předčasné odchody ze vzdělávání. V MŠ jsou naopak velkou motivací programy na obědy zdarma, ale tento program je poskytnut pouze rodinám, které pobírají dávky hmotné nouze. To platí pro žáky ZŠ.

Šluknov: Ve všech obcích našeho ORP jsou Romové vzdělávání stejně jako děti majoritní společnosti, všichni mají stejné podmínky. I romské děti mají přístup k všem stupňům vzdělání, které nabízí zákon. Kapacity pro děti předškolního i školního věku jsou dostačující. Zřizují se takzvané přípravné třídy, kam chodí více dětí než do běžné MŠ. Běžně se chudým dětem zařizují dotované obědy. Všem dětem jsou poskytovány rovné přístupy ke vzdělávání, jak běžné, tak speciální. K dětem je přístupováno individuálně. Jak v předškolním, tak při školním vzdělávání se dle potřeby poskytuje dětem a rodinám odborná pomoc. Jak přímo v zařízení, nebo navazující odborná pomoc např. PPP, SPC a jiné. Město Šluknov uvádí velký podíl přihlášených dětí do MŠ a ZŠ. Stupňuje se záškoláctví i skryté. Zvyšuje se počet přestupků za záškoláctví a s tím spojené sankce na dávkách HN. Záškoláctví se více projevuje u romských dětí, odhadujeme 10 % těchto dětí má velmi vysoký počet neomluvených hodin! Město má SVL sídliště, kde žije více jak 1 500 osob sociálně slabých. Tyto rodiny zde často migrují. Děti z této lokality mají často problém s docházkou do školy, ale i se samotnou výukou, pomůckami, komunikací rodičů s učiteli a podobně. Škola vynakládá velké úsilí zajistit dětem potřebné, ve škole je motivují a snaží se je zde udržet. Při tak velkém počtu těchto dětí se to nedaří, není to možné zvládnout. Naproti tomu menší ZŠ v Krásné Lípě, kde je výrazně menší počet romským problémových dětí, se daří problémy řešit. Škola spolupracuje s NNO Kostka, kde děti doučují a dohlíží na ty problémové. Provozují předškolní klub pro děti 3-5 let. K tomu podporují šikovné a nadané děti. Využívají pro ně stipendijní program organizace Člověk v tísni.

Most: ČR vytvořila na konci prosince 2023 **Akční plán výkonu rozsudku D.H. a ostatní proti České republice**, ten navazuje i v roce 2024. Ten reflektuje aktuální přístup Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro romské žáky včetně plánovaných opatření, která mají být realizovaná v následujících letech dle stanoveného harmonogramu (ZŠ Chanov). Dům romské kultury v Mostě ve svém zařízení zřídil odloučené pracoviště Stření školy technické v Mostě. Jedná se o jedinou pobočku SŠ, která je zřízena v samém centru sociálně vyloučené lokality. Funguje již 10 let.

V rámci MAP nebylo realizováno vzdělávání přímo pro romské žáky. Každá aktivita byla nabízena plošně všem.

Aktivita, do kterých se zapojily školy, ve kterých jsou převážně romské děti, byly např.:

- preventivní divadelní představení s názvem Trest od divadelního spolku Divadelta (ZŠ U Stadionu, ZŠ Zlatnická, ZŠ Obrnice)
- scénická čtení pro I. stupeň ZŠ (ZŠ U Stadionu, ZŠ Zlatnická, ZŠ Obrnice)
- scénická čtení pro II. stupeň ZŠ (ZŠ U Stadionu, ZŠ Zlatnická, ZŠ Bečov)
- autorské čtení pro I. stupeň ZŠ (ZŠ Zlatnická, ZŠ Bečov, ZŠ Obrnice)
- NáSobík 2024 (ZŠ U Stadionu, ZŠ Bečov)
- Rovník 2024 (ZŠ U Stadionu, ZŠ Bečov)
- Malá digitální univerzita pro MŠ (ZŠ Obrnice, ZŠ Bečov)

Chomutov: běžné základní školy na Chomutovsku navštěvuje celkem 5498 žáků z toho je romských žáků celkem 1021 žáků. V přípravných třídách, kterých je celkem 11, se na vstup do školy připravuje 142 žáků z toho 74 romských žáků.

Situace na středních školách je obdobná jako v předchozích letech minulých. Nejvíce romských žáků navštěvuje Střední školu technickou, gastronomickou a automobilní v Chomutově, romští žáci a žákyně studují obory prodavačka, automechanik, kuchařské práce a skladník. Druhou školou, která je v Jirkově, romští studenti ve velké míře studují obory zahradník, šička, pekař, cukrář, řezník, zednické práce, farmář a další.

Teplice: V praxi naší školy:

Škola vzdělává 350 žáků (bez dětí přípravné třídy), z toho je 103 romských žáků, což je téměř 1/3. Podle neoficiálních informací se školy s 1/3 romských žáků již považují za segregované. Ve spádové oblasti školy je sídliště s byty ve vlastnictví SBD, nebo soukromých osob. Škola nemůže z důvodu struktury sociálně ekonomického a kulturního složení obyvatel sídliště ovlivnit strukturu žáků. O vzdělávání ve škole v minulosti i nyní žádají rodiče romských žáků, které mají trvalé bydliště v jiné spádové oblasti města Teplice (nejčastěji Bílinská ulice a další lokality se zvýšeným počtem romských obyvatel). Jedná se o žáky, kteří mají ve stávající škole neúspěch ve vzdělávání nebo jsou ve třídě jediní zástupci romské menšiny. Jako důvod často uvádějí, že jim byl ze strany školy doporučen přestup do „lehčí“ školy, školy vzdělávající více romských žáků, kde se budou cítit lépe. Jedná se také o žáky, kteří se do Teplic přistěhovali, a spádové školy je někdy nemohou přijmout z důvodů naplněné kapacity. V té souvislosti je nutné zmínit, že téměř v každé třídě se vzdělávají žáci podle minimálních doporučených výstupů (žák s LMP), často romští žáci, a podle vyhlášky se musí snížit počet žáků v takové třídě. Nenaplněnost tříd do 30 se může jevit tak, že lze žáky přijmout, ale z důvodu začlenění žáků s LMP to již není možné. Škola také vzdělává vysoký počet žáků s dočasnou ochranou (91) a dalším významný počet žáků s OMJ. V předškolním (přípravná třída) a školním vzdělávání se stále vyskytuje vysoká omluvená a neomluvená absence, a to zejména u romských dětí a žáků. Problémy s absencí se vyskytuje u téměř 40 % romských žáků.

Romští žáci mají stejné podmínky pro vzdělávání ve škole, problém je, že nejsou často motivováni ze svých rodin, ve kterých není vzdělávání stále prioritou.

Škola byla povinně zařazena ministerstvem školství od roku 2022 do projektu PROP (Podpora rovných příležitostí), který je zaměřený na snižování nerovností ve vzdělávání. Vysoký podíl žáků ohrožených sociálním znevýhodněním a žáků se sociálním znevýhodněním tvoří romští žáci. Škola také z toho důvodu v projektu naplánovala personální pozice – sociální pedagog, speciální pedagog, asistent pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním. Pozici asistenta pedagoga pro žáky se SZ obsadila zástupcem romské menšiny se zkušenostmi ze zařízení pro děti, mládež a rodiny v sídlišti Prosetice. Po dobu realizace projektu se podařilo zvýšit zájem romských rodičů o školu a školní akce.

V Ústí nad Labem: jsou neoficiálně segregované školy, především základní. Je to dáno jejich umístěním, ale i zvyklostí a předáváním si informací mezi Romy. Podobná situace je i v předškolním vzdělávání, které stále nenalezlo pevnější postavení v romské společnosti ve vyloučených lokalitách. Co se týče středního školství, je situace podobná, většina romských žáků nastupuje do tradičních oborů, kteří znají jejich rodiče, je i větší procento těch, kteří po ukončení povinné školní docházky již nikam nenastupují, či poměrně brzy ze vzdělávacího procesu odcházejí. Větší část romských žáků dochází na učební obory, zde jsou v Ústí nad Labem tři takové více preferované, vzhledem k nabízeným oborům a taktéž poskytující i tzv. E obory, které jsou romskými žáky často využívány.

V roce 2024 se ve městě začala více využívat nová pozice na školách a tou je sociální pedagog, osoba, která má na starosti žáky s obtížemi, ze sociálně znevýhodněného prostředí. Tato pozice si získala své postavení a je napříč zainteresovanými orgány vnímána jako přínosná. Pozice je ve městě hojně zastoupena především na základních školách, ale jsou zde její zástupci i na školách středních. Dle informací je v současné době asi 11 sociálních pedagogů pouze v Ústí nad Labem.

Trmice: Nad rámec MŠ a ZŠ působí v Trmicích od roku 2012 předškolní centrum Šneček provozované spolkem Romano Jasnica pro děti od 3 do 5 let a kapacita je každý rok naplněna. Velice se osvědčily předškolní centra pro děti od 3 do 5 let v Trmicích a Postoloprtech. Každoročně je naplněna kapacita 12 dětí. Děti jsou po absolvování předškolního centra připravené na vstup do klasické mateřské školky. Jsou jim poskytovány výchovně vzdělávací činnosti přiměřené věku cílové skupině, učí se pravidelným návykům a soužití v kolektivu. V rámci vzdělávání probíhá úzká spolupráce s rodiči v návaznosti na terénní program. Je zajištěna spolupráce s logopedem a dětským psychologem.

Velké Březno – všichni Romové v obci mají základní vzdělání.

Kleja – do oblasti vzdělávání zasahuje činnost spolku Kleja, který provozuje předškolní centrum pro děti od 3 let do 6 let (zpravidla však do nástupu dítěte do posledního povinného ročníku mateřské školy hlavního vzdělávacího proudu, nebo do přípravné třídy). V posledních letech se setkáváme stále častěji s fenoménem nepravidelné docházky dětí do předškolního centra, to vede ke ztížené práci s těmi dětmi, které dochází nepravidelně, obtížněji se s dětmi pracuje v rámci IP.

Člověk v tísni – děti školou povinné dochází do ZŠ v místě bydliště, nejčastěji ZŠ Hlavní, ZŠ Husova, ZŠ Palachova, ZŠ Předlice. U předškolního vzdělávání se setkáváme s překážkou elektronického zápisu. Předškolní vzdělávání se řeší hlavně pomocí přípravných ročníků nebo posledního povinného ročníku MŠ. Nedostatečná kapacita v MŠ. K motivaci umístění dítěte v MŠ nepomáhají finanční náklady, které musí rodič vynaložit (tím, že MŠ není povinná). Oproti ZŠ, která je povinná, v tomto případě rodiče finanční náklady řešit musí. Sociální pedagog na škole – dobrá praxe, Obědy do škol – dobrá praxe, Povinný poslední ročník – dobrá praxe, Vložky do škol – dobrá praxe, Motivační workshopy na školách – dobrá praxe

Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva – Romové vybírají svým dětem školu spíše spádově, co nejbliž bydliště. Nerozlišují běžnou třídu a třídu zřízenou podle §16 odst. 9 zákona č.561/2004 Sb. Stálým problémem zůstává omlouvání absence, a to jak v MŠ, tak ZŠ.

U dětí ZŠ stále (prostřednictvím rozhovorů s dětmi v NZDM) zaznamenáváme ze strany některých pedagogů použití nevhodných metod při vzdělávání romských dětí. Místo individuálního přístupu a podpory, kterou by tyto děti potřebovaly, se mnohdy setkávají s rigidními a neefektivními výukovými strategiemi, které nezohledňují jejich specifické potřeby a kulturní kontext. Vnímáme nedostatek diferencované výuky a nízkou motivaci ze strany některých pedagogů.

Na druhou stranu vnímáme velký posun v přístupu škol jako celků, které vytváří více příležitostí pro podporu zdravého klimatu, například vnímáme vyšší míru organizování setkání a akcí, které podporují komunikaci mezi školou a rodinami, společné snídaně pro děti, vzdělávání pedagogů v oblasti využití OSV v třídnických hodinách a zavádění pozice sociálního pedagoga.

15. Uvedte prosím, zda byly ve Vašem ORP v roce 2024 realizovány informační semináře o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky a studenty. V případě že ano, uvedte prosím, kdo tyto semináře pořádal, včetně odhadu počtu zúčastněných Romů.

V roce 2024 nebyly v žádném ORP realizovány informační semináře o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky a studenty. Školy v jednotlivých ORP tyto pořádají pro všechny studenty – nejen pro romské.

Dům romské kultury pořádá pravidelně 4x seminář za školní rok se Střední školou v **Mostě** s pedagogy a rodiči žáků ze ZŠ a SŠ.

V ORP jsou informace poskytovány na úrovni základní školy a Obrnického centra sociálních služeb (dále také OCSS) v obci Obrnice.

Od září 2024 (na 3 roky) začala realizace projektu Nový impuls (realizátor OCSS), který se svými aktivitami zaměřuje na předčasné odchody ze vzdělávání, kariérové poradenství a podpoře ve vzdělávání při studiu jak základních, tak středních škol.

V roce 2024 v ORP **Chomutov** byl pořádán seminář pod názvem Vzdělání 2024. Výstava byla určena žákům základních škol, kteří si zde měli možnost vybrat obor a školu, kde se chtějí dále připravovat na budoucí zaměstnání. Výstavu organizovali střední školy na Chomutovsku a Okresní hospodářská komora. Výstava nebyla zaměřena jen na romské žáky, ale nabízela možnosti všem žákům základních škol. V rámci činnosti jednotlivých nestátních

neziskových organizací (NNO) dochází k systematické a pravidelné motivaci romských dětí a mládeže k významu vzdělávání. Tato motivace je součástí každodenních aktivit a zahrnuje jak individuální podporu, tak skupinové aktivity zaměřené na posilování pozitivního vztahu ke škole a vzdělávacím cílům. NNO aktivně nabízí poradenství, podporu při výběru vhodné školy a spolupracuje také s rodiči, čímž posiluje vzdělávací aspirace celé rodiny.

Díky výborné spolupráci s Úřadem práce ČR, kontaktní pracoviště **Děčín**, se daří realizovat aktivity, které výrazně přispívají k orientaci žáků a studentů v oblasti vzdělávání a volby budoucího povolání. Mezi klíčové akce patří každoročně pořádaný Veletrh vzdělávání – Cesta ke vzdělání a profesi – VELETRH ŠKOLA DĚČÍN, který propojuje školy, zaměstnavatele a žáky a umožňuje jim získat konkrétní informace o možnostech studia a pracovního uplatnění. Významným motivačním prvkem je také soutěž Moje vysněná kariéra, do níž se zapojují žáci základních i středních škol. Tato soutěž podporuje kreativitu, sebereflexi a umožňuje dětem uvažovat o svých silných stránkách i budoucím profesním směřování. Součástí podpory je rovněž kariérní poradenství, které poskytují jak odborníci z řad NNO, tak spolupracující instituce. Toto poradenství je zaměřeno na individuální potřeby dětí a mladistvých a přispívá k jejich lepší orientaci v možnostech dalšího vzdělávání a uplatnění na trhu práce.

Teplice – ve školním roce 2024 byla realizována informativní přednáška o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky, kterou pořádala ZŠ s rozšířenou výukou tělesné výchovy Teplice, Maxe Švabinského 1743 – přednášku připravila a vedla kariérní poradkyně Mgr. Martina Nováková. Počet zúčastněných Romů činil 15 osob. Nyní je na této škole v jednání beseda pro znevýhodněné žáky ve spolupráci s Národním pedagogickým institutem zastoupeným koordinátorem besed B6 v rámci podpory rovných příležitostí.

Ústí nad Labem:

Trmice – Romano Jasnica, spolek, realizoval pro studenty osmých a devátých tříd motivačně stimulační kurz. Jednalo se o 4denní výjezdní setkání se zaměřením na kariérní poradenství. Žáci si mohli například vyzkoušet simulovaný pracovní pohovor a byl jim představen mimo jiné i příklad dobré praxe, kdy i Rom díky svému vzdělání zastává vysoký post ve státní správě.

Kadaň:

Světlo Kadaň z.s. – Dny otevřených dveří – spolupráce s SOU – motivace žáků ke studiu, proč je důležité mít výuční list, možnost přípravy na školu – využití studovny na přípravu na školu, využití PC, internetu, tiskárny a podpory pracovníků, odhad počtu Romů – 20. V rámci dne otevřených dveří navštívilo NZDM DOpatra 5 tříd cca 90 žáků z toho odhadem asi 40 Romů.

V dalších ORP byly pořádány klasické schůzky kariérních poradců na ZŠ, kterých se účastní i rodiče žáků.

Situace Romů v oblasti zaměstnanosti

16. Zhodnoťte prosím vývoj situace v oblasti zaměstnanosti Romů v kraji

Odpovědi na tuto otázku se liší mezi jednotlivými ORP. V některém z nich se situace nelepší vůbec, v jiném zaznamenávají nárůst zaměstnanosti Romů především na místech úklidů v obchodních domech či práce na pokladnách. Jiné ORP upozorňuje na rozmach nezaměstnaných mladých Romů, kteří ukončí školní docházku a přecházejí do evidence ÚP. Problém je především na straně nízké vzdělanosti, která komplikuje možnost najít zaměstnání. V některých ORP se hodně osvědčily Integrovaná pracovní místa či společensky účelná pracovní místa zřizovaná Úřady práce. Dalším důvodem k nezaměstnanosti je otázka zadluženosti a s tím spojenou šedou ekonomikou.

17. Uveďte, zda a jakým způsobem bylo v roce 2024 ve Vašem kraji (krajském úřadě), ORP a obcích využito sociální kritérium v rámci zadávacích řízení dle § 37 odst. 1 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb.

*Většina ORP odpověděla, že sociální kritérium v rámci zadávacích řízení nevyužila. Město **Děčín** uvedlo, že se hlásí k odpovědnému zadávání již od roku 2015, přičemž od začátku si uvědomuje svou kupní sílu a její potenciál pro prosazování vlastních strategií. Prvním krokem zadavatele směrem k OVZ bylo definování cíle Strategického plánu města Děčín: Zajišťovat pomoc s uplatněním na trhu práce, tedy pomáhat lidem potýkajícím se s dlouhodobou nezaměstnaností. Jedním z důležitých opatření bylo zavedení sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek. Město strategicky využívá vlastní investice k podílu na řešení palčivých problémů města v sociální oblasti.*

18. Uveďte, zda se ve Vašem kraji realizují programy specificky zaměřené na zaměstnanost romských žen, včetně příkladů dobré praxe (např. specifické programy NNO).

*Pouze jedna ORP (Most) odpověděla: **Dům romské kultury pořádá rekvalifikační programy se zásadou rovného přístupu k ženám i mužům a kurz „Úklidové práce“.***

Ostatní ORP uvedly, že nerealizují žádné uvedené programy.

Situace Romů v oblasti bydlení

19. Zhodnoťte prosím vývoj situace bydlení Romů v kraji (aktuální trendy, změny v počtu ubytoven, hromadné vystěhování, odhad počtu Romů / romských rodin v bytové nouzi apod.).

Situace bydlení Romů v kraji je téměř neměnná. Za dobu jednoho roku se téměř nic v bytové politice měst a obcí nezměnilo. Tato problematika je širokého spektra a je třeba na ni pracovat dlouhodobě i na vyšších úrovních. Hromadně žádné vystěhování Romů neprobíhalo. Spouště romských obyvatel k lepšímu bydlení brání jejich dluhová situace, nezaměstnanost atd. V ORP především ve Šluknovském výběžku se setkávají s vysokou migrací ze všech částí republiky a s tím, že romské rodiny zde bydlí i v nezkolaudovaných objektech, a tudíž nemají nárok na výplatu příspěvku na bydlení.

Město Děčín např. uvedlo:

V současné době město Děčín prostřednictvím terénních pracovníků a sociálního odboru eviduje významný počet romských obyvatel žijících v nevyhovujících bytových podmínkách. Situace je dlouhodobě nepříznivá, přičemž v některých lokalitách dochází k prostorové koncentraci sociálně vyloučených osob, včetně romských rodin, v objektech s nízkým standardem bydlení.

Zejména ubytovny hrají v tomto kontextu výraznou roli – často se jedná o komerčně provozovaná zařízení s vysokými nájmy a nevyhovujícími podmínkami, která jsou z hlediska kvality bydlení i sociální integrace problematická. I přes určitou stabilizaci počtu osob ubytovaných v těchto zařízeních přetrvává jejich vysoká obsazenost, přičemž některé rodiny zde žijí dlouhodobě bez reálné vyhlídky na zlepšení situace. Není evidován výrazný nárůst ani pokles počtu obyvatel ubytoven, avšak sociální mobilita těchto osob je velmi omezená a výskyt hromadného vystěhování nebyl v poslední době zaznamenán.

Město si uvědomuje závažnost problému a dlouhodobě se snaží o systematické řešení situace. Zvýšená pozornost je věnována boji proti tzv. obchodníkům s chudobou a podpoře dostupného a důstojného bydlení. V posledních letech dochází ke vzniku nových opatření zaměřených na prevenci bezdomovectví a zlepšení bytových podmínek ohrožených skupin obyvatel. V rámci sociální práce jsou posilovány terénní a preventivní služby a město rovněž investuje do rozvoje sociálního bydlení např. prostřednictvím městské ubytovny.

Odhadem lze říct, že vyšší desítky romských rodin se nachází v bytové nouzi – často jde o osoby s nízkými příjmy, bez stálé nájemní smlouvy, ohrožené ztrátou bydlení nebo závislé na ubytování v nevyhovujících objektech. Přesný počet je obtížné určit vzhledem k neoficiálním formám ubytování a častým změnám v pobytu těchto osob.

Cílem města je zajistit důstojné bydlení pro všechny obyvatele bez ohledu na jejich etnicitu, a to prostřednictvím koncepčních, sociálně citlivých a zároveň udržitelných opatření.

NNO v Ústí nad Labem uvedly:

Kleja - většina romských obyvatel žije v pronajatých bytech, část z nich pak na ubytovnách. Pronajaté bydlení je ovšem často v nevyhovujícím stavu – byty jsou poškozené, není výjimečný výskyt švábů či štěnic. Tito lidé se aktivně snaží najít nové bydlení, ale kvůli omezeným možnostem často končí opět v nevyhovujících podmínkách. Zároveň je nutné zmínit, že mezi problémy patří i časté neplacení nájmů či energií, což vede k jejich častému stěhování mezi různými lokalitami a poskytovateli služeb, dokud se nevyčerpají všechny dostupné možnosti.

Člověk v tísní – situace v rámci bydlení je velmi špatná. Nedostatečný bytový fond města a obcí. Ústí nad Labem nemá ucelenou bytovou koncepci dostupného bydlení. Krizových bytů je v řádu jednotek. Podmínky pro získání obecního bytu jsou limitující (bezdlužnost vůči městu). Azylové domy, ubytovny nejsou ve vlastnictví města či obce. Ubytovny jsou ve vlastnictví soukromých majitelů a azylové bydlení zajišťují NNO. Housing first také zajišťuje NNO. V rámci komerčního bydlení lidé bydlí v nevyhovujících hygienických podmínkách (nejčastěji štěnice, šváby, plísňe) a technických podmínkách (byty nemají dveře, okna, podlahy, zatékání střechou, promáčené sklepy ...). Byty jsou předražené, majitelé vědí, kolik mohou lidé získat v rámci dávek na bydlení, a podle toho stanovují ceny. Jediné dostupné bydlení je v Předlicích a v Mojžíři. Velká část bytového fondu je ve vlastnictví realitních společností. MOP na kauci hodnotíme kladně, díky MOP na kauci se lidé mohou stěhovat za lepším bydlením (byť v rámci lokality). Alarmující je, že ubytovny v Ústí nad Labem mají stále plné kapacity, minimálně na jedné ubytovně jsou podmínky katastrofální, i přes obecné povědomí s tím KHS a další aktéři nic nedělají.

Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva - pokud se město snaží vykoupovat od majitelů domů, bytů jejich nemovitosti a rekonstruovat je, nastává problém ve chvíli, kdy se mají obyvatelé dané oblasti vystěhovat, aby k rekonstrukci mohlo dojít, není kam by se přestěhovali. Ze všech řešených zakázek v rámci služeb Poradny je 5 % zakázek týkajících se bydlení (nevyhovující bydlení, hledání bydlení, neobdržené vyúčtování služeb apod.). Majitelé bytů si mezi sebou sdílí tzv. černou listinu, tedy seznam lidí, kteří mají např. špatnou platební morálku, nebo s nimi řešili problémy. Pro takového člověka je téměř nemožné sehnat jiné bydlení. Opakují se problémy s požáry domů v určitých lokalitách.

ORP Kadaň

V obci Hradec – Rokle je 6 panelových domů s kapacitou 36 bytů, které jsou převážně obývané Romskými spoluobčany. Fluktuace je zde cca 30–35 %

V sociálně vyloučené lokalitě Pruněrov žije přibližně 155 obyvatel, z toho je přibližně 80 % romské národnosti. Situace v lokalitě je poměrně stabilní, funguje zde služba NZDM, SAS, TP, NDC a noclehárna. Obyvatelé zde žijí v městských bytech v rámci Dostupného bydlení.

V ostatních oblastech ORP Kadaň se situace za poslední rok výrazně nezměnila.

20. Uveďte, zda jsou ve vašem kraji, ORP a obcích realizovány projekty na podporu dostupného bydlení (např. Nájemní bydlení, Dostupné bydlení aj.). V případě, že jsou programy realizovány, zhodnoťte jejich dopad na bytovou situaci Romů.

Most: Projekt Housing led ve městě Most – Klíč k bydlení. Zabydleno je 13 domácností.

Chomutov: je realizován projekt Sociální bydlení. Město má k dispozici 35 sociálních bytů. Bydlí v nich celkem 55 dospělých a 61 dětí – z toho je 30 dospělých Romů a 26 romských dětí.

Děčín: Město Děčín má zpracovanou „Koncepci bydlení statutárního města Děčín 2024 – 2044“, která reaguje na změny ve složení obyvatelstva a potřebu řešit dostupné bydlení systematicky. Cílem dokumentu je vytvořit ucelený rámec bytové politiky a nastavit pravidla pro nakládání s městským bytovým fondem. Koncepce podporuje občany v tom, aby si své bydlení dokázali zajistit vlastními silami, a v případě potřeby jim město nabízí pomoc – například seniorům, osobám se zdravotním omezením, mladým lidem, rodinám s dětmi nebo osobám bez přístřeší. Důležitou součástí je i snaha o snižování sociálního vyloučení a udržení rozmanité skladby obyvatel v různých částech města.

V roce 2024 zahájili sociální pracovníci města pilotní program sociální práce s deseti domácnostmi zabydlenými v obecních objektech. Tento přístup vychází z principů modelu Housing First a jeho cílem je podpořit klienty na cestě k samostatnému bydlení na volném trhu. Nastavený systém spolupráce s dalšími partnery podtrhl smysl realizace nové městské koncepce bydlení a pokračuje i v současnosti.

Rumburk: má pilotní program – projekt na podporu bydlení, dle nově vznikajícího zákona o podpoře bydlení – KMB (Kontaktní místo pro bydlení) primárně určeno pro osoby z Rumburku, poradenství pro celé ORP.

Ústí nad Labem: Housing First, Spolek bydlení Sever – není explicitně určeno jen pro Romy, ale obecně lidi v bytové nouzi.

Litvínov: Město dlouhodobě realizuje systém prostupného bydlení a má k dispozici 10 sociálních bytů. V rámci řešení bytové situace nám tento systém výrazně pomáhá. Ročně doporučíme k uzavření nájemní smlouvy na standardní byt přibližně 30 domácností, v průběhu roku se vystřídá několik desítek osob na městské ubytovně ať již s uzavřením smlouvy na místnost či využitím azylu určeného na přespání.

Kadaň: funguje zde systém prostupného bydlení, v současné době obec disponuje 70 sociálními byty. Tento systém pozitivně ovlivňuje bytovou situaci Romů, ale přesto se romské rodiny často potýkají s problematikou bytové otázky z důvodu neschopnosti dodržet nastavené podmínky (zejména řádné hrazení nájemného), přestože je jim opakovaně nabízena pomoc sociálních pracovníků města i jiných sociálních služeb.

Ostatní ORP nerealizují projekty prostupného bydlení.

Situace Romů v sociální oblasti

21. Zhodnoťte prosím dostupnost sociálních služeb ve Vašem kraji, které využívají zejména příslušníci romské menšiny. Jaké z nabízených služeb jsou dle Vašeho názoru nejvíce využívány Romy a mají pro ně největší přínos?

Ústecký kraj má velice pestré pokrytí sociálních služeb. Dle kvalifikovaného odhadu je vyžívá okolo 50 % romských obyvatel. Nejčastěji využívanými službami pro romské obyvatele jsou Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Azylové domy pro matky či rodiny s dětmi. Tyto vyjmenované služby mají největší význam pro romskou menšinu – především děti, které zde mohou využívat přípravu do školských

zařízení, smysluplně trávit volný čas a zažívat pocit z úspěchu. Zároveň služby pracují s rodiči a vštěpují jim důležitost vzdělání, zaměstnanosti a zdraví v životě. Nedílnou součástí práce s Romy jsou terénní programy.

22. Uveďte, zda máte zkušenost s tím, že by Vás nebo ORP kontaktoval někdo ohledně řešení situace/konzultace týkající se uvedeného typu násilí: domácího, genderově podmíněného nebo týkajícího se LGBTIQ+ u romské menšiny. Pokud ano, upřesněte prosím, jaký postup ze strany kraje/ORP následoval.

Některé obce s rozšířenou působností se pravidelně setkávají především s domácím násilím u romské menšiny. Většinou ale nikdo z týraných nepřijde požádat o pomoc, či skutek ohlásit. Pouze jednotky případu se ocitly k řešení, kdy zasahovala Policie ČR a následovalo šetření OSPOD – pokud zde byly nezletilé osoby. Další postup probíhá standardním způsobem.

23. Uveďte prosím, zda byl ve Vašem kraji vytvořen multidisciplinární tým pro řešení sociálně rizikových problémů, včetně zdravotních problémů osob žijících v sociálním vyloučení, příp. popište fungování a členy tohoto týmu.

Most: OSPOD se aktivně účastní několika týmů zaměřených na různé oblasti (domácí násilí, rizikové chování dětí a mládeže, oběti trestných činů, spolupráce se školami, se SAS.....), nejsou ale specificky zaměřené na Romy. Dále jsou řešeny jednotlivé kauzy formou případových setkání a případových konferencí.

Multidisciplinární tým se začal scházet od září 2023. Schází se pravidelně 1x měsíčně. Členové jsou zástupci OCSS, MŠ, ZŠ, OÚ a OSPOD. V loňském roce se tým rozšířil o zástupce okresního soudu v Mostě, státní zastupitelství a PČR. V případě potřeby jsou přizvány rodiny nebo další subjekty.

Chomutov: Byl vytvořen multidisciplinární tým vedený zástupkyní Agentury pro sociální začleňování a členy byly pracovníci NNO a OTSP. Na jednáních byl stanoven postup řešení sociálně rizikových problémů v oblasti bydlení, zdraví a závislosti klientů, tým se sešel na třech jednáních, kde byl vytvořen plán činností, jak snížit dopady sociálního vyloučení obyvatel jedné vyloučené lokality v Chomutově.

Děčín: V rámci pravidelných Multidisciplinárních jednání terénní práce se věnujeme aktuálním problémům ve vybraných lokalitách města Děčín. Tato setkání se konají několikrát ročně, jejich četnost se odvíjí od konkrétních potřeb komunity a reaguje na aktuální situaci v městských částech.

Hlavními cíli těchto setkání jsou: Sdílení aktuálních informací mezi všemi zapojenými subjekty – odborem sociálních věcí, OSPOD, sociálními službami (SAS, terénní programy, azylové domy), zástupci škol, Úřadem práce ČR, neziskovými organizacemi, ale také složkami Policie ČR, Městské policie Děčín, stavebního úřadu a Krajské hygienické stanice (KHS). Mapování problémů v dané lokalitě – jako je výskyt ohrožených dětí, zhoršené bytové podmínky (nevyhovující stavebně-technický stav budov), přítomnost návykových látek, násilí, zanedbávání péče o děti, výskyt infekčních onemocnění (svrab, vši), nepořádek v okolí objektů, či migrace rodin. Identifikace a řešení případů ohrožených dětí a rodin, včetně návrhů na umístění do ústavní péče, podpory prevence záškoláctví, práce s rodinami v nepodnětném prostředí. Koordinace práce zapojených institucí a vyjasnění kompetencí, včetně rozdělení konkrétních úkolů (např. kontrola objektů KHS, stavebním úřadem a hasiči, sledování veřejného pořádku a výskytu návykových látek policií). Podpora preventivních opatření a hledání komunitních autorit, které mohou přispět ke zlepšení prostředí v lokalitě, Společné plánování konkrétních kroků v oblasti bydlení, vzdělávání, zdravotní péče a sociální integrace. Jednání slouží jako důležitý koordinační nástroj, který umožňuje včasnou výměnu informací, nastavení individuální podpory pro obyvatele v obtížné situaci a systémovou práci na zlepšení životních podmínek v sociálně vyloučených lokalitách.

Ostatní ORP multidisciplinárních týmy nezmiňují.

Situace Romů v oblasti zdraví

24. Uvedte prosím na základě poznatků terénních pracovníků a dalších zdrojů, s jakými hlavními problémy v oblasti zdraví a v rámci zdravotnictví se příslušníci romské menšiny v roce 2024 potýkali. Zejména uveďte, zda je na úrovni kraje/ORP věnována pozornost problematice návykových látek u romské menšiny a jaká jsou přijata související opatření.

Město Most uvádí jako největší problém velmi snadnou dostupnost drog. Děti i mladí lidé vědí jméno dodavatele a nad 15 let mají již poměrně častou zkušenost s návykovými látkami (marihuana nejvíc, extáze na diskotékách). Významným problémem je také sledována závislost na alkoholu a tabákových výrobcích u dospělých. U dětí (a to i ve velmi nízkém věku) závislosti na soc. sítích, mobilních telefonech, energetických nápojích a tabákových nebo elektronických cigaretách. Problematiku návykových látek řeší organizace Most k naději, z.s. Mezi nejčastější zdravotní problémy patří: projevy duálních diagnóz, svrab, abscesy a jiné neidentifikovatelné kožní onemocnění, hepatitida.

Nejčastějším problémem je nedostatek odborných lékařů (dětských pediatrů, psychiatrů a psychologů). Vzhledem k tomu, že je migrace větší, časté stěhování znamená si pokaždé vyhledat nového lékaře. Dopravit se za lékařem do původního bydliště není finančně a mnohdy ani časově únosné. Významným problémem je nedostatečná péče medikace u dětí, které jsou již diagnostikovány a neberou pravidelně léky. Dále pak absence pravidelných preventivních prohlídek.

V Chomutově se Romové potýkají s nedostatkem lékařů, kteří by měli volné kapacity pro jejich registraci do svých ordinací. Chybí zde pediatři, ale i lékaři dospělých. Zdravotní pojišťovny nabízejí seznam lékařů, kteří mají volnou kapacitu, ale často je místo jejich ordinace mimo město a někdy i do 50 kilometrů od místa bydliště klientů. Romské rodiny s dětmi ze sociálně vyloučených lokalit nenavštěvují preventivní prohlídky u pediatrů, ale ani u stomatologů. Očkování dětí neprobíhá pravidelně a jejich hygienické návyky jsou velmi na nízké úrovni. V ORP chybí lékaři pro celou společnost.

Město Děčín uvedlo: Drogová problematika zůstává vážným a komplexním problémem, který představuje začarovaný kruh jak pro většinovou populaci, tak pro menšiny. Z informací získaných od terénních pracovníků a z místního K-centra vyplývá, že v současnosti není patrný výrazný nárůst uživatelů drog mezi romskou komunitou. Přesto je tato problematika stále přítomná, a to jak v rámci sociálně vyloučených lokalit, tak mezi jednotlivci, kteří se potýkají s různými formami sociálního vyloučení. Drogy představují závažný faktor, který zhoršuje životní podmínky jednotlivců a rodin, často vede k eskalaci dalších problémů, jako jsou dluhy, problémy s bydlením nebo zhoršení zdravotního stavu. Zároveň je třeba zdůraznit, že drogová závislost neovlivňuje pouze samotného uživatele, ale také jeho širší rodinné a sociální okolí. Město se zaměřuje na prevenci a léčbu závislostí, poskytování poradenství a terénní služby, které jsou kladně přijímány zejména v rámci spolupráce s K-centrem a dalšími organizacemi. I přesto, že nárůst uživatelů drog mezi Romy není výrazný, je důležité pokračovat v osvědčených preventivních programech

Projekt Zdravotní mediátor v České Kamenici

Realizace 1.4.2023 – 31.3.2026

Projekt je zaměřen na podporu osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením na území České Kamenice. Prostřednictvím působení zdravotního mediátorů se snažíme snížit bariéry v přístupu těchto osob ke zdravotní péči a posílit jejich povědomí o prevenci a zdravém životním stylu.

Cílem projektu je:

- zvýšit informovanost cílové skupiny o systému zdravotní péče v ČR, včetně práv a povinností pacientů,

- zlepšit přístup ke zdravotním službám (včetně praktických lékařů, specialistů i preventivních programů),
- posílit kompetence cílové skupiny v oblasti péče o vlastní zdraví, zvýšit motivaci k udržitelnému a zdravému životnímu stylu.

Činnosti zdravotního mediátora zahrnují:

- Individuální poradenství a doprovod klientů při jednání s lékaři, zdravotními zařízeními či pojišťovnami.
- Asistence při registraci u praktického lékaře nebo zubaře.
- Zprostředkování komunikace mezi klientem a zdravotnickým personálem (zejména u osob s jazykovou či kulturní bariérou).
- Vzdělávací a informační aktivity – šíření informací o prevenci, očkování, hygieně, výživě, zdravém životním stylu a dalších tématech formou besed, letáků nebo komunitních akcí.
- Monitoring zdravotní situace v komunitě a spolupráce s terénními pracovníky, sociálními službami a dalšími institucemi.
- Podpora v krizových situacích, např. při hospitalizaci, zhoršení zdravotního stavu nebo nepochopení zdravotních doporučení.

Zdravotní mediátor funguje jako důvěryhodná osoba se silnou vazbou na komunitu, která pomáhá překlenout propast mezi odborníky a lidmi, kteří se v systému zdravotní péče obtížně orientují.

Všechny ORP tíží problém návykových látek. Žádné z nich se nevěnuje zvláště problematice návykových látek u Romů. Problematika se řeší komplexně u všech obyvatel.

Soužití Romů a většinové společnosti

25. Uveďte, zda máte zkušenost s tím, že by Vás nebo ORP kontaktoval někdo ohledně řešení situace/konzultace týkající se možné diskriminace z důvodu národnosti/etnicity u romské menšiny. Pokud ano, upřesněte prosím, jaký postup ze strany kraje/ORP následoval.

Nebyl zaznamenán takový případ.

26. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji došlo v roce 2024 k výskytu konfliktních situací, které zahrnovaly potenciální předsudečné násilí či anticikanismus (např. případy násilných i verbálních útoků, včetně vyhrožování, mezi Romy a lidmi z většinové společnosti či jiných menšin, pochody a další protiromské veřejné akce) včetně těch, které nebyly hlášeny a řešeny Policií ČR.

Konfliktní případy se vyskytují v menší míře, ale neřeší se na úrovni obce a jeho úřadech. Konflikty mezi mládeží, ale i dospělými jen v malé míře. Byl zaznamenán jeden případ konfliktu mezi Romy a Ukrajinci, vyřešil to majitel domu, tak, že příslušníky ukrajinské menšiny vystěhoval. Proti romské pochody v ORP nebyly zaznamenány.

27. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji probíhaly v roce 2024 informační semináře, nebo jiné obdobné akce, které měly za cíl informovat o problematice rasově motivované trestné činnosti, předsudečného násilí, anticikanismu, apod.? Pokud ano, uveďte prosím také jejich příklady.

Pouze město Ústí nad Labem uvedlo tyto akce:

Den nejen pro zdraví: Osvětová akce s informačními stánky a aktivitami zaměřenými na prevenci a informování o společenských problémech, včetně rasově motivovaného násilí.

Semináře RUBIKON Centra: Kurzy a semináře zaměřené na posilování sociálních dovedností a řešení následků trestných činů, včetně těch motivovaných rasovou nenávistí.

Akce pořádané městem Ústí nad Labem pravidelně pořádá různé informační akce a semináře zaměřené na prevenci kriminality a podporu mezilidských vztahů.

Asistenti prevence kriminality: Tento projekt zahrnuje školení a nasazení asistentů prevence kriminality, kteří pomáhají zvyšovat bezpečnost v komunitách a předcházet trestné činnosti.

MP dětem: Program zaměřený na vzdělávání dětí o bezpečnosti a prevenci kriminality. Tento program zahrnuje různé aktivity a workshopy, které děti učí, jak se chránit před trestnou činností.

V organizaci Člověk v tísni pořádají různé workshopy a semináře zaměřené na lidská práva a prevenci násilí z nenávisti.

28. Uvedte prosím názvy platform (např. pracovní skupiny, poradní sbory, neformální setkávání) na úrovni kraje či obce, které se v roce 2024 zabývaly prevencí vzniku a šíření předsudečného jednání vůči Romům, prevencí kriminality a rizikových forem chování (např. mezioborová spolupráce Policie ČR s dalšími zainteresovanými institucemi, tvorba lokálních strategií prevence kriminality, činnost pracovních skupin, uzavírání koordinačních dohod). Jaká opatření tyto platformy navrhly a jak probíhá jejich implementace v praxi? Uvedte, prosím, konkrétní příklady včetně odhadu počtu Romů účastnících se těchto platform.

Most: *V ORP je spolupráce subjektů na místní úrovni – Obrnické centrum sociálních služeb (OCSS), MŠ, obecním úřadem (OÚ), asistenty prevence kriminality (APK) apod. Řešeno bylo vždy individuálně. Předávání informací z terénu probíhá pravidelně mezi OCSS, OÚ a APK vždy 1x za 14 dní. Multidisciplinární tým se schází pravidelně 1x za měsíc. Dále jsou pořádána případová setkání, která zasedají vždy 1x za 3 měsíce.*

Chomutov: *V rámci Komunitního plánování v existuje pracovní skupina – Osoby v krizových situacích, avšak o aktivitách zaměřených na prevenci předsudečného násilí na Romech pracovní skupina nejednala.*

Děčín:

Koordinační skupina Komunitního plánování Osoby v krizi.

Koordinační skupina Komunitního plánování Rodiny, děti a mládež

Setkání organizované statutárním městem Děčín, ASZ a NNO se zaměřením na SVL – Komunitní práce (zásadní nástroj v nastavování cílených opatření a předcházení konfliktních situací mezi majoritou).

Lokální partnerství na místní úrovni ve spolupráci s ASZ.

Rumburk:

Koordinační porady: město Rumburk uzavřelo koordinační dohodu, která představuje vzájemnou spolupráci při zajišťování bezpečnosti veřejného pořádku a místních sociálních problémů. Dohoda je uzavřena s PČR. Předmětem dohody /koordinačních porad je nastavování pravidelných společných hlídek městských a státních příslušníků. Společné hlídky se plánují na koordinačních poradách bezpečnosti.

Komise pro prevenci kriminality rady Města Rumburk-probíhají pravidelná setkání.

Pracovní skupina Bezpečnost, setkání probíhají dle potřeby.

Lokální partnerství ve spolupráci s Odborem pro sociální začleňování MMR, setkání probíhají dle potřeby.

Komise pro problematiku vyloučené lokality, integraci menšin, prevence kriminality

Ústí nad Labem:

Komise Rady města pro vyloučené lokality – zaměřuje se na řešení problematiky bydlení, drogové problematiky, záškoláctví apod. v lokalitách se zvýšeným výskytem sociálních patologických jevů.

Skupina prevence kriminality města Ústí nad Labem.

Kadaň:

Lokální partnerství s Agenturou pro sociální začleňování – účast neziskových organizací působících ve městě, zástupců OSVaZ, Městské policie a zástupce z vedení města.

Pravidelné setkávání pracovních skupin k prevenci sociálně patologických jevů v rámci Lokálního partnerství a v rámci komunitního plánování, kde je také komplexně řešena problematika sociálního začleňování (včetně začleňování Romů).

Setkávání zástupců města Kadaň s obyvateli na sídlištích a v přilehlých obcích (Kadaňská Jeseň, Úhošťany, Prunéřov).

Žatec má komisi prevence kriminality.

Lovosice:

Koordinační skupina pro oblast sociální pomoci a péče o osoby ohrožené sociálním vyloučením

Koordinační skupina pro oblast sociální pomoci a péče o rodinu, děti a mládež

Koordinační skupina pro oblast sociální pomoci a péče o seniory a osoby se zdravotním postižením.

Litvínov:

Pracovní skupina Prevence kriminality, která se schází pravidelně min. 4x ročně

29. Zhodnoťte přínosy práce asistentů prevence kriminality (APK), domovníků-preventistů, asistentů při jednání s Policií ČR a úřady a pracovníků dohledové služby.

Všechny ORP se jednoznačně shodnou, že pozice asistentů prevence kriminality, domovníků-preventistů a pracovníků dohledové služby jsou velice kladně hodnoceny ze všech stran. Jak z pohledu veřejnosti, tak z pohledu samotných Romů. Plní účel, pro který byly pozice vytvořeny.

*Podrobné vyobrazení jednotlivých přínosů uvedlo město **Most**:*

Asistenti prevence kriminality (APK) jsou nedílnou součástí bezpečnostních a preventivních opatření, zejména v sociálně vyloučených lokalitách (SVL). V roce 2024 působilo např. v Mostě 20 asistentů, kteří vykonávali svou činnost ve vytipovaných problémových oblastech, jako jsou sídliště Chanov, lokality „stovky“ a „sedmistovky“, K. H. Borovského, M. G. Dobnera, Javorová, U Věžových domů, centrum města a další místa podle aktuální situace. APK funguje na této úrovni i v přilehlé obci Obrnice.

Primárním cílem působení APK je snížení počtu trestných činů a přestupků v SVL, prevence sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti, kterou standardní policejní složky obtížně odhalují a v neposlední řadě zvyšování pocitu bezpečí obyvatel SVL. Zaměstnanci APK, často sami obyvatelé SVL, mají výhodu velmi dobré místní znalosti a přirozené důvěry obyvatel komunit. Díky této výhodě se jim daří efektivně předcházet konfliktům a řešit problémy dříve, než přerostou v závažnější situace.

Práce APK je pravidelně monitorována a vyhodnocována v evaluačních zprávách, přičemž její dopady na bezpečnost a veřejné mínění jsou zkoumány v rámci Průzkumu pocitu bezpečí občanů města Mostu. Výsledky průzkumů ukazují, že projekty APK mají prokazatelně největší plošný dopad na zvýšení pocitu bezpečí občanů a prevenci kriminality ze všech realizovaných projektů.

Každodenní činnost APK je podložena důkladnou evidencí v databázi událostí a zásahů, což umožňuje sledovat efektivitu jejich práce a analyzovat problematické trendy v lokalitách, kde působí.

Vzhledem k dlouhodobé prokazatelné efektivitě usiluje městská policie o získávání dotačních prostředků na pokračování a rozšiřování práce APK v problémových lokalitách i do dalších let. Díky podpoře Ministerstva vnitra ČR a jeho Programu prevence kriminality na místní úrovni je zajištěna kontinuita financování min. 4 APK v ročních projektech, 16 APK je financováno z prostředků Evropské Unie, kde se jedná o časově omezený zdroj financování (do ledna 2026). Podpora těchto projektů je klíčová pro zajištění kontinuity jejich činnosti a další rozvoj preventivních aktivit ve městě Most.

V současné době město Most financuje APK v rámci dvou projektů:

Projekt "MĚSTO MOST BEZPEČNĚJŠÍ – rozvoj služeb Asistentů prevence kriminality pro sociálně vyloučené lokality" je spolufinancován z Evropského sociálního fondu plus prostřednictvím Operačního programu zaměstnanost plus a ze státního rozpočtu ČR, v rámci něho je zaměstnáno 12 APK do ledna 2026.

Projekt "Most – asistenti prevence kriminality 2024 – II. kolo" je spolufinancován z Programu prevence kriminality na místní úrovni 2024 – II. kolo Ministerstva vnitra ČR a v rámci projektu je zaměstnáno 8 APK do konce roku 2024. V současné době je v přípravě navazující projekt.

Asistenti prevence kriminality tak zůstávají jedním z nejúčinnějších nástrojů prevence kriminality a zvyšování pocitu bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách, přičemž jejich činnost významně přispívá ke zlepšení kvality života všech obyvatel města.

Pozitivní přínos APK pro veřejnost a městskou policii a PČR

- *Přiblížení každodenního reálného života v sociálně vyloučených lokalitách městské policii a PČR (např. jednání APK s Policií ČR a MP v době, kdy byly problémy v soužití Romů a Ukrajinců po několika medializovaných incidentech v jiných městech, kdy policie zjišťovala informace o protiukrajinských náladách u romské menšiny v Mostě).*
- *Projekt je pozitivně vnímán veřejností, prokazatelné zlepšení pocitu bezpečí v SVL.*
- *Zlepšení komunikace městské policie s veřejností prostřednictvím získávání informací od APK, zlepšení důvěry a obrazu MP a romské menšiny v očích občanů.*
- *Veřejnost již tolik nepožaduje přítomnost pěších hlídek strážníků v ulicích, APK jim je částečně jsou schopné vynahradit.*
- *APK jsou schopni částečně suplovat pochůzkovou činnost strážníků a pomáhají tak dorovnávat podstav strážníků.*
- *Mohou vykonávat méně kvalifikovanou práci za strážníky (např. sběr stříkaček, dohled APK na bezpečnost dětí u škol).*
- *Dohled APK na kulturních a sportovních akcích, kontakt APK s širokou veřejností a zlepšení vnímání jejich práce a romské menšiny v očích veřejnosti.*
- *Vyhledávání a sběr injekčních stříkaček – snížení vytíženosti strážníků, zvýšení počtu stříkaček odstraněných z parků, hřišť apod., snížení nebezpečí poranění.*
- *Komunikace s lidmi na ulici (s místními obyvateli, zjišťování problémů občanů, komunikace s osobami bez domova, doporučení pomáhajících organizací apod.).*
- *Předávají informace přímo z komunity - ze SVL (mají přehled, kde jsou jaké problémy, nepořádek, problémy v klidném soužití, MP může hned reagovat).*
- *Předcházení páchání přestupkové činnosti a sociálně patologických jevů.*

- *Mediace sporů v SVL (ukazuje se, že určité skupiny obyvatel reagují lépe na domluvu a prevenci APK, než na represí ze strany policie).*
- *Dobrý příklad pro obyvatele SVL – dlouhodobě pracující Romové, kteří mají v komunitě respekt.*

Školní dohledová služba

Od ledna do prosince 2024 s výjimkou letních prázdnin pracovalo ve školní dohledové službě, která je součástí Městské policie Most, celkem 12 pracovníků. Na přechodech vypořádávají APK tak, aby byly pokryty rizikové přechody u všech základních škol. Pracovníci školní dohledové služby dohlížení na bezpečné přecházení vozovky, ale dohlíží na bezpečnost v okolí škol obecně.

Hlavní činnosti dohledové služby

- *Zajištění bezpečnosti dětí v dopravním provozu při cestě do školy a ze školy.*
- *Dohled a monitorování okolí škol – pravidelná pochůzková činnost v perimetru školy, vyhledávání podezřelých osob, předmětů (injekčních stříkaček) a aktivit.*
- *Monitoring vnitřních prostor školy, vizuální kontrola a vyhledávání podezřelých osob a aktivit (po dohodě s vedením školy).*
- *Prevence šikany a agresivního chování žáků v areálu školy a jejím okolí.*
- *Rychlé zajištění pomoci v nouzové situaci.*
- *Spolupráce s pedagogy a školním personálem.*
- *Realizace preventivních aktivit ve školách.*

Díky dlouholeté spolupráci Městské policie Most se školami, rodiči i místními institucemi se podařilo vytvořit efektivní systém školní dohledové služby, který významně přispívá k bezpečnosti dětí v blízkosti škol.

Pracovníci školní dohledové služby nejen pomáhají při bezpečném přecházení silnice, ale také aktivně předcházejí rizikovým situacím a zajišťují ochranu dětí ve školním prostředí.

Situace Romů v oblasti kultury, jazyka a veřejného života

30. Do tabulky 7 uveďte prosím, jaké významné akce v oblasti romské kultury proběhly v roce 2024 na území Vašeho kraje. Uvádějte prosím akce i mimo krajské město.

Tabulka 7 Významné romské kulturní akce v kraji v roce 2024

místo konání	pořadatel	název akce	komentář
Chanov	Dům romské kultury (DRK)	Vánoční besídka	
Chanov	DRK	Mikulášská besídka	
Chanov	DRK	Dětský den	
Chanov	DRK	Sportovní turnaje	
Chanov	DRK	Olympiáda	
Chanov	DRK	Den Romů	
Obrnice	OCSS a OÚ	Khethanes	Taneční festival zaměřený na přehlídku romských tanečních skupin
Roudnice nad Labem	Charita Roudnice	Vánoční besídka	
Roudnice nad Labem	Charita Roudnice	Mikulášská besídka	
Chomutov	Světlo Kadaň	Zájezd na Festival Khamoro	
Chomutov	Výbor pro národnostní menšiny	Oslavy MDR	
Iesopark Osmička Lovosice		Romský festival	

Trmice, Park kynologického svazu	Romano Jasnica, spolek	Různobarevný festival	Festival pořádán každoročně a jsou zvány romské kapely a taneční soubory. Účast je každoročně přes 3tis. návštěvníků.
Ústí nad Labem	Poradna pro integraci, z. ú.	Barevná planeta	Cílem projektu bylo představit české majoritní společnosti kulturu, zvyky a národnostní odlišnosti komunit cizinců žijících v ČR, a tím napomoci k nenásilnému sblížení a vzájemnému porozumění a zároveň usnadnit jejich integraci do majoritní společnosti.
Ústí nad Labem	Charita Ústí nad Labem	Rotahufest	Cílem projektu je realizace festivalu zaměřeného na sdílení romské kultury, umožnění dětským a mládežnickým souborům z celého Ústeckého kraje, aby měly možnost soutěžit v jimi zvolených disciplínách (zpěv, tradiční tanec, moderní tanec). Rádi bychom i v tomto roce festival zakončili vystoupením romského interpreta, ve kterém děti vidí pozitivní vzor a který je pro komunitu důležitým symbolem úspěchu. Chceme podpořit pozitivní vnímání kulturní diverzity v rámci společenského prostoru. Jsme přesvědčeni, že zažívání romské komunity i v tomto kontextu napomáhá vzájemnému soužití a působí proti společenským předsudkům.
Litvínov – Janov	Charita Most	1x měsíčně	Komunitní akce pro děti i dospělé
Litvínov – Janov	Sousedský dům Libuše	každý týden, min. 1x akce	Komunitní akce pro děti i dospělé
Kadaň	Světlo Kadaň z.s.	Talentová soutěž	Rozvoj talentu, zvyšování sebevědomí u romské mládeže

31. Uveďte prosím, zda a případně jaké, proběhly na území Vašeho kraje v roce 2024 aktivity napomáhající ke zlepšování sousedských vztahů mezi romskou menšinou a většinovou společností, případně dalšími menšinami. Jedná se např. o sousedské snídaně, kulturní akce, sportovní akce, zábavy, které jsou organizovány za účelem zlepšení vztahů mezi romskou komunitou a většinovou společností, případně dalšími menšinami.

Menší ORP pořádají společenské akce pro všechny obyvatele města.

Ve větších městech se na těchto akcích k propojení romské menšiny s ostatními obyvateli podílejí NNO, které většinou v rámci čerpání dotačních programů pořádají akce velkého rozsahu, např.:

Různobarevný festival, který tradičně několik let pořádá Romano Jasnica, spolek. Romano Jasnica, spolek, každoročně pořádá tyto akce: Dětský den, Halloweenská párty, Fotbalový turnaj, Velikonoční ples, Sousedské odpoledne s vystoupením talentovaných dětí a mládeže, dětské odpoledne doprovázené opékáním s výrobou draků a věnců.

Litvínov: *V průběhu roku 2024 byl nejvýznamnějším aktérem kulturních a sousedských aktivit spolek Libuše. Sousedský dům je založen na myšlence vzájemného setkání a zlepšování sousedských vztahů. Proběhlo neskutečné množství akcí, organizování klubu společenských her, doučování, několik koncertů, setkání s kreslíři, hudebníky, aktivity na zahradě, klub fantasy her atd. Podporují komunitní život zapojením se do prací na sousedském domě – opravy uvnitř, vytváření komunitní zahrady. Mezi dospělými jsou to pak aktivity, které zlepšují zázemí Sousedského domu, sousedské brigády a pak každotýdenní "Babinec" tedy setkávání žen ze sousedství. Velmi dobře se také jeví společná realizace kulturních a společenských akcí, kde jsou zapojeni rovněž všichni bez ohledu na cokoliv dalšího vyjma chuti "být součástí". Do aktivit se zapojuje čím dál více obyvatel sídlitě. Spolek je zapojen i do projektu města, který podporuje smysluplné trávení volného času, doučování v případě potřeby a zájmu a komunitní aktivity v lokalitě.*

32. Uveďte prosím, zda a jak je na území Vašeho kraje vyučován romský jazyk? Zaměřte se prosím zejména na oblast národního školství, ale také aktivity NNO. Zároveň uveďte, kolik dětí případně dospělých se výuky účastní.

Romský jazyk není v Ústeckém kraji na školách vyučován. Pouze 2 ORP uvedly, že 2 neziškové organizace se aktivně podílí na výuce romského jazyka v rámci svých aktivit. V jedné z nich se účastní 10 romských dětí, druhá neuvedla počet romských dětí, které se účastní.

33. Uvedte prosím, zda na území Vašeho kraje působí nějaká romská politická strana? Pokud ano, uveďte, o které strany se jedná a jak byly úspěšné ve volbách. Zároveň uveďte, jakým způsobem se jejich politický program dotýká integrace Romů. Uveďte prosím, zda byly ve Vašem kraji realizovány aktivity na zvýšení volební účasti Romů.

V Ústeckém kraji působí romská politická strana ROMA-LUMA. Romové jsou také členy jiných politických stran.

V Chomutově v rámci informační kampaně terénní pracovník organizoval komunitní setkání, kde informoval o konání voleb a možnostech, které volby poskytují občanům ČR.

V jiném ORP nabízí romským obyvatelům, kteří pracují v rámci obce být členy volební komise.

Další relevantní informace

Uveďte prosím další relevantní informace a komentáře, které mohou být pro obsah Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024 přínosné, a zároveň prosím uveďte další důležité poznatky, které nejsou ve výše uvedených otázkách zahrnuty.

Z poznatků pracovníků poraden, organizací a dalších dotčených pracovníků vyplývá, že celková situace v Ústeckém kraji se zhoršuje. Prohlubuje se chudoba, lidé se více propadají do dluhových pastí. Především obyvatelé žijící v sociálně vyloučených lokalitách se potýkají s finančními problémy, nemají motivaci své děti vést ke vzdělávání. Migrace obyvatel probíhá stále, sestěhovávání rodin do jedné domácnosti. Mnoho obyvatel užívá návykové látky, nepéčují o své zdraví. V kraji je špatná dostupnost odborných lékařů.

Ústecký kraj má široké spektrum sociálních služeb, které jsou potřebné a využívány a bez těchto by situace v kraji byla neúnosná. Je vyhlášováno mnoho dotačních programů z rozpočtu kraje na podporu prevence kriminality, drogové politiky, národnostních menšin, sociálního podnikání, materiálních a potravinových bank.

Závěrem je nutné podotknout, že dotační politika státu je pro některé překážkou a úskalím ke zlepšení situace v obci. Raději obec financuje v nižší míře vlastními prostředky, než by podávala žádost o dotační program.